

19 Μαρτίου 2014

Η ποιμαντική προσέγγιση του σύγχρονου ανθρώπου από τον Όσιο Πορφύριο

[Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες / Αγ. Πορφύριος Καυσοκαλυβίτης / Ορθόδοξη πίστη](#)

Αγιορειτική Φωτοθήκη

Απομαγνητοφωνημένη ομιλία του Αρχιμ. π. Σαράντη Σαράντου που έγινε στις 21/02/2012 στα πλαίσια της Σχολής Γονέων της ενορίας Αγίας Παρασκευής Αττικής

Μεγίστη τιμή περιποιεί σε μένα η πρόσκληση του πατρός Σταύρου για να μιλήσουμε για τον Πατέρα Πορφύριο. Με κατατάσσει δηλαδή σ' αυτούς οι οποίοι γνώριζαν τον Πατέρα Πορφύριο όμως δεν είμαι απ' αυτούς οι οποίοι είχαν πολύ επικοινωνία, τον είχα δει περίπου δέκα φορές αλλά και από όλα τα άλλα όσα κυκλοφορούν γίνεται διαρκώς γνωστός ο γέροντας και ο,τι γνωρίζουμε από την ποιμαντική του κυρίως μπορούμε να αναφέρουμε. Βεβαίως, ουκ ειμί άξιος - δεν είμαι καθόλου άξιος για να προσεγγίσω μία τόσο μεγάλη προσωπικότητα και ένα τόσο μεγάλο Άγιο, που όπως έχουν πει και άλλοι που τον είχαν γνωρίσει τον Πατέρα Πορφύριο, τέτοιου διαμετρήματος και τέτοιας ποιότητας τολμούν ανά ένα αιώνα η και περισσότερο άνθρωποι. Θα μπορούσαμε λοιπόν να πούμε ότι ο Πατήρ Πορφύριος είναι ένας Άγιος που συνδυάζει και συγκεντρώνει πολλές αρετές πολλών Αγίων.

Μία φορά που βρισκόμουν στο κελλί του και μιλούσαμε, τον είχα ρωτήσει κάτι κι εγώ προετοίμαζα μόνος μου την πιθανή απάντηση στο νου μου. Και μου λέει ο Γέροντας: «μα δε με προσέχεις». Αφού, του λέω - για να επιβεβαιώσω αυτό που είπα προηγουμένως- ότι ουκ ειμί άξιος να αναλύσω την προσωπικότητα και ιδιαιτέρως βέβαια την ποιμαντική του Πατρός Πορφυρίου. Ο Πατήρ Γεώργιος ο Κρητικός, Πνευματικός μου Πατέρας, ο ??? δηλαδή, μου είχε πει ότι τον είχε γνωρίσει τον Πατέρα Πορφύριο και εξομολογείτο σε αυτόν από το 1950 και το 1970 κατάλαβε ότι ο Γέροντας είχε ένα μεγάλο χάρισμα. Πιο πριν δεν είχε καταλάβει γιατί ο Γέροντας επιμελημένα έκρυβε το χάρισμα και επομένως θα μπορούσαμε να πούμε ότι αυτή ήταν και η πρώτη μεγάλη αρετή του Γέροντος που ήταν πλήρως απηλλαγμένος από τα μεταπτωτικά στοιχεία δηλαδή από την διάθεση να αναδεικνύεται, να επιδεικνύεται η ανοιχτά η και λανθανόντως. Σ' αυτό θα μπορούσαμε να πούμε ότι συνέβαλε έτσι η πορεία της ζωής του.

Γνωρίζουμε λοιπόν ότι ο Γέροντας γεννήθηκε το 1906 και δεκατεσσάρων ετών βρέθηκε στο Άγιον Όρος και από διάφορες συμπτώσεις αλλά και επειδή το ήθελε. Βρέθηκε λοιπόν στην Υπακοή δεκατεσσάρων ετών ενώπιον δύο Γερόντων στους οποίους έκανε αδιάκριτη η όπως τη λέμε εμείς οι κοσμικοί, τυφλή υπακοή. Και επομένως αυτή η διπλή υπακοή τον ωφέλησε τα μέγιστα, τόσο διότι ήταν εκούσια και εγκάρδια όσο και γιατί ήταν διπλή υπακοή. Σε ηλικία δεκαέξι ετών έγινε μεγαλόσχημος, πράγμα που σπανίως γίνεται και από τα σπάνια φαίνεται ότι η

προσωπικότητα του Γέροντα πραγματικά ενέπνεε και τους Πνευματικούς του Πατέρες ώστε να του χαρίσουν το χάρισμα της μεγαλοσχημίας. Κάνω έναν παραλληλισμό που δεν ξέρω αν είναι επιτυχής, περίπου στην ίδια ηλικία η Παναγία μας δέχτηκε τον Αρχαγγελικό Ασπασμό - δεν είναι το ίδιο - αλλά εν πάση περιπτώσει δεν είναι κάτι τυχαίο και στη ζωή του Γέροντα, ένας έφηβος δεκαέξι ετών να γίνεται μεγαλόσχημος, τη στιγμή κατά την οποίαν και κατά το παρελθόν αλλά και κατά το παρόν - κατά μείζονα λόγο το παρόν - οι έφηβοι είναι επαναστατημένοι. Σε ηλικία είκοσι ετών ο Γέροντας χειροτονείται, γίνεται Ιερωμένος και μάλιστα Ιερομόναχος. Εξαίρεση των εξαιρέσεων, που αυτή η εξαίρεση δηλώνει ασφαλώς την ωριμότητα, γιατί στη χειροτονία του Γέροντος συνέβαλαν τρεις Μητροπολίτες.

Τον Οκτώβριο του 1940 ο Γέροντας διορίζεται στη Πολυκλινική Αθηνών και εκεί πλέον είναι το βασικό του μετερίζι, το ποιμαντικό μετερίζι από το οποίο προσφέρει άπειρες ποιμαντικές δωρεές στους ασθενείς, ασθενείς σωματικώς, αλλά μέσω της σωματικής ασθενείας, προσεγγίζοντας τους ασθενείς τους προσφέρει και την πνευματική ίαση.

Ήταν προορισμένος λοιπόν ο Πατήρ Πορφύριος φαίνεται και μητρός αλλά και εκουσίως τη δική του αξιοποίηση των δωρεών του Κυρίου έγινε χαρισματικός, έγινε όντως χριστοποιημένος άνθρωπος. Αυτό το χάρισμα της διοράσεως το έλαβε σε ηλικία είκοσι ετών και αφετηρία γι' αυτόν η έναυσμα για τη λήψη αυτού του χαρίσματος ήταν μία συγκυρία σ' ένα από τα παρεκκλήσια εκεί των Καυσοκαλυβίων, όταν ένας Ρώσος ιερομόναχος χωρίς να καταλάβει την παρουσία του γέροντος άρχισε να προσεύχεται με το κομποσχοίνι και να λέει την ευχή και περιγράφει ο Γέροντας στη σελίδα 321 αυτού του βιβλίου μαθητεύοντας στο Γέροντα Πορφύριο που περιγράφει έτσι την επίδραση που είχε η ευχή ενός Αγίου ανδρός πάνω του. Βεβαίως ήταν και ο ίδιος κατάλληλος δέκτης και επομένως πομπός της Θείας Χάριτος και το μέσο της Θείας Χάριτος τον σαγήνευσε αλλά είχε συμβάλλει νωρίτερα στην ευαισθησία αυτής της αποδοχής του χαρίσματος και όλη η διαδικασία που αναφέραμε προηγουμένως και κυρίως το φρόνημα, η άσκηση και η κατάκτηση της υπακοής.

Αναφέρει ο Γέροντας κάποια περιστατικά που δείχνουν την ιδιαίτερα και λεπτοτέρα παιδαγωγική που ασκούσαν πάνω του οι δύο γέροντες και στους οποίους όπως είπαμε έκανε αυτή τη διπλή υπακοή και μέσα από την παιδαγωγία τους ζούσε ο γέροντας την αληθινή εν Χριστώ υπακοή και ζωή. Έτσι λοιπόν, όταν βρέθηκε μπροστά σ' αυτό το έκτακτο γεγονός αυτό λειτούργησε εκκλησιολογικά - δηλαδή το χάρισμα του Γέροντος δεν είναι ένα χάρισμα που προέρχεται από μία αόριστη συγκυρία αλλά είναι χάρισμα που γίνεται εντός του Ιερού Ναού, πλάϊ σε

έναν επίσης δοκιμασμένο άνθρωπο της υπακοής, σε έναν άνθρωπο ο οποίος ενωνόταν μυστικώς δια της ευχής με τον Κύριό μας.

Είναι ένα χάρισμα που συντελείται αγιοριτικά, μέσα στην Αγιορίτικη πολιτεία, μέσα στην Ορθόδοξη Εκκλησία μας, θα λέγαμε ένα χάρισμα που αφετηρία έχει κομβοσκοινιακή εμπειρία, θεανθρωπολογική, διότι ο Χριστός είναι παρών εν μέσω των δύο αυτών ανδρών, του μεγάλου, του ωρίμου, του ωριμοτάτου, της υπέργηρης ηλικίας αλλά και του Πατρός Πορφυρίου ο οποίος είναι νεαρός αλλά κατάμεστος από τα δώρα της υπακοής. Αυτή λοιπόν την εμπειρία του την αποκαλύπτει κάποια στιγμή, δεν την κρύβει, την κρύβει όσο φαίνεται η Θεία χάρις του ζητάει να είναι κεκρυμμένη, δεν την αφήνει όμως τέλος στην άγνοια και στο σκοτάδι, δεν είναι κρυφίνους αλλά γίνεται πλέον γνωστό το χάρισμα και πλήρως αποκαλύπτεται όταν κι ο ίδιος έχει φτάσει στα μέτρα, στα πλήρως θεανθρώπινα, σ' αυτά τα μέτρα τα οποία διαρκώς βοηθούν τους ανθρώπους στην εν Χριστώ πνευματική ζωή.

Από κει και πέρα ο γέροντας αρχίζει μία ποιμαντική εργασία, παράλληλα με τα μοναχικά του καθήκοντα γίνεται και η πνευματική εργασία, μέσα σε ένα θεραπευτήριο τον Άγιο Γεράσιμο, στην Πολυκλινική κοντά στους γιατρούς και στους αρρώστους και όλοι αυτοί κατά τον Άγιο γέροντα είναι γνωστοί άρρωστοι, γι' αυτόν είναι γνωστοί διότι η διόραση που έχει ο γέροντας τον καθιστά έμπειρο για να διαγιγνώσκει την κατάσταση της ασθενείας και πέρα απ' αυτήν και μέσα από αυτήν να αντιλαμβάνεται και τα αίτια, τις ρίζες, τις αφορμές της ασθένειας και γράφει μέσα σ' αυτό το βιβλίο του ότι πηγή, αρχή και αιτία της σωματικής ασθένειας είναι η ψυχική κατάσταση του ασθενούς.

Απολογείται ο Άγιος Γέροντας για το χάρισμα που έχει όταν οι μη διακριτικοί άνθρωποι τον κατηγορούν ότι το χάρισμα αυτό δεν έχει σχέση με την εν Χριστώ ζωή αλλά προέρχεται αλλαχόθεν. Πέντε η ώρα το πρωί, μία φορά, με παίρνει ο Γέροντας και γνωρίζοντας ότι γνωρίζομαι εγώ μ' έναν επώνυμο πνευματικό, μου μιλάει αναλυτικά και με παρακινεί να πείσω, να πληροφορήσω καταρχήν τον επώνυμο αυτόν πνευματικό ότι δεν υπάρχει καμμία σχέση αποκρυφισμού με το χάρισμα του Γέροντος. Εγώ, ο, τι κάνω και ο, τι λέω είναι μόνο από το Χριστό. Έχω την υποψία - και ο Γέροντας ήξερε καλύτερα βέβαια - ότι ο Πνευματικός αυτός είχε επηρεαστεί από έναν Επίσκοπο - ο οποίος ανήκε έτσι πνευματικώς - σε μία από τις θρησκευτικές οργανώσεις και δεν μπορούσαν να καταλάβουν ότι ο Γέροντας είχε άνωθεν το χάρισμα αυτό διότι τον ήθελαν καλουπωμένο όπως ήταν η οργάνωση στην οποία ανήκε και ο Επίσκοπος εκείνος. Επομένως ήθελε να ξεκαθαρίσει και στη σκέψη του Πνευματικού αλλά και γενικότερα και σε όσους ταλαντεύονταν ότι το χάρισμα αυτό ήταν εκ Θεού.

Επίσης, σε κάποια φάση της ζωής του χρειάστηκε να δεχθεί μία επέμβαση ο Γέροντας χειρουργική - είχε ένα απόστημα σε κάποιο μέρος του εγκεφάλου - και έπρεπε αυτό το απόστημα να αφαιρεθεί το συντομότερο. Ήταν Παρασκευή μεσημέρι, ο ιατρός ο αναισθησιολόγος είχε φύγει από το νοσοκομείο, ο χειρουργός καταλάβαινε ότι έπρεπε να γίνει πολύ σύντομα η επέμβαση και ο Γέροντας τον ενθαρρύνει τον γιατρό να κάνει την επέμβαση αυτή χωρίς αναισθητικό, χωρίς αναισθησιολόγο, χωρίς αναισθησία. Ο γιατρός βέβαια διστάζει και δεν μπορεί να κατανοήσει ότι μπορεί να γίνει αυτή η επέμβαση χωρίς τη σχετική αναισθησία. Ο Γέροντας τον ενθαρρύνει και τελικά ο γιατρός υποκύπτει και τελικά γίνεται η επέμβαση αυτή. Ο χειρουργός τον ρώτησε στο τέλος «μα τι είσαι εσύ», του λέει «είσαι γκουρού;» και τότε ο Γέροντας ανέλαβε και πάλι με λόγια διακριτικά να πείσει τον γιατρό ότι δεν υπάρχει σε έναν ιερέα περίπτωση να ασχολείται με άλλες μεθόδους εκτός από τις δοκιμασμένες χριστιανικές μεθόδους. Και πως άντεξες, του λέει, μία τόσο οδυνηρή εγχείριση; Και είπε ο Γέροντας ότι νοερώς ακούμπησα πάνω στο Σταυρό του Κυρίου, αισθανόμενοι ότι ο Κύριός μας ο αίρων την αμαρτία του κόσμου συγκεφαλαίωσε και συγκέντρωσε όλη τη δυσκολία και όλους τους πόνους όλων των ανθρώπων και εγώ έλεγα την ευχή και μέσα από αυτή «ώσπερ άλλου πάσχοντος» όπως λέει και η παρακλητική κατάφερα να βοηθήσω έσας το γιατρό σε αυτή την επέμβαση φυσικά για το δικό μου το καλό εφόσον ήταν ανάγκη να γίνουν έτσι τα πράγματα.

Ο γιατρός, μετά από την εξήγηση αυτή και από την διακριτική ανάλυση του Πατρός Πορφύριου κατάλαβε ότι είναι εντελώς διαφορετικά τα πράγματα σε έναν γκουρού από ο,τι σε έναν ιερέα ο οποίος έχει τέτοια πνευματική εμπειρία και από

εκείνη τη στιγμή άρχισε και ο γιατρός να έχει μία άλλη εκτίμηση των πραγμάτων, να αντιλαμβάνεται, να υποσιάζεται τι σημαίνει θαύμα και κυρίως το θαύμα που γίνεται μέσα στην ψυχή των ανθρώπων και φυσικά στην καρτερία και στην υπέρβαση του πόνου που επέδειξε ο Άγιος Γέροντας.

Αξιοποίηση λοιπόν του χαρίσματος και χρησιμοποίηση αυτού του χαρίσματος, του ιερατικού και του διορατικού, για να προσφέρεται η εν Χριστώ ιεραποστολική εργασία. Αυτά τα είπαμε ως προπαρασκευαστικά για την προσωπικότητα του Πατρός Πορφυρίου και θα εντοπίσουμε τον λόγο μας περισσότερο στην ποιμαντική του. Απ' όσα όμως είπαμε μέχρι στιγμής απορέει η εντύπωση ότι δεν υπήρχε τίποτα από τη ζωή μας, κανένας τομέας της ζωής του ανθρώπου ο οποίος να βρίσκεται έξω από την Ορθόδοξη ποιμαντική. Ο Γέροντας είχε ασχοληθεί με όλα τα θέματα κι επειδή καταλάβαινε ως Ορθόδοξος που ήταν και μη μονοφυσίτης – ήταν αληθινά Ορθόδοξος ο Γέροντας – καταλάβαινε ότι τίποτα απ' όσα υπάρχουν στη ζωή μας δεν είναι έξω από την ορθόδοξη ποιμαντική. Το γεγονός ότι ο Κύριός μας εξ άκρας συλλήψεως προσέλαβε την ανθρώπινη φύση, πέρασε μέσα από όλες τις ανθρώπινες διαδικασίες, τίποτα από τα ανθρώπινα δεν έμεινε έξω από τη ζωή του Κυρίου μας άρα και ο Γέροντας καταλάβαινε και ζούσε από το θαύμα της θεανθρωπήσεως, της προσλήψεως της ανθρωπίνου φύσης εξ' ολοκλήρου και μάλιστα αυτή την ανθρώπινη φύση ο Κύριός μας δεν την άφησε ούτε και μετά από την Ανάστασή του – θα μπορούσε να την αφήσει, να μας την κληροδοτήσει, να μας αφήσει τα Άγια λείψανά του εδώ, κάπως να γίνει αλλά όμως ο Κύριος προσέλαβε την ανθρώπινη φύση και ανελθόμενος εις τους ουρανούς και καθήμενος εκ δεξιών του Πατρός έχει την ανθρώπινη φύση δοξασμένη, τιμημένη αιωνίως μαζί του. Και μας δίνει το μήνυμα και σ' εμάς ότι εφόσον δεν απέβαλε ποτέ την ανθρώπινη φύση, την έχει καταξιωμένη και θεανθρωποποιημένη μαζί Του, αχωρίστως μαζί Του, γι' αυτό κι εμείς έχουμε σε κάθε καμπή της ιστορίας, σε κάθε δοκιμασία, σε κάθε ταλανισμό έχουμε τη βεβαιότητα ότι αν κι εμείς αποδεχθούμε την όλη εν Χριστώ πνευματική ζωή για να 'μαστε σύννομοι, σύσσωμοι μέτοχοι με τη δική του ζωή.

Έτσι λοιπόν ο Γέροντας καταλαβαίνει ότι θα πρέπει σε μερικούς τομείς της ζωής τους οποίους δεν εγνώριζε, δεν έφτανε μόνο το χάρισμα το διορατικό αλλά είχε και την ανθρώπινη από την άλλη πλευρά – όχι μόνο την καθαρά χαρισματική – αλλά ήθελε και από πλευράς ανθρωπίνης να προσεγγίσει τα ανθρώπινα επίπεδα. Έτσι λοιπόν φοίτησε για ένα χρονικό διάστημα – ατύπως βέβαια – στην ιατρική σχολή, άκουγε μαθήματα ανατομίας και άλλων ειδικοτήτων μέχρι που κάποιος εκ των καθηγητών της ιατρικής ενοχλήθηκε από τη παρουσία του Ιερωμένου και τον εδίωξε. Όταν κατ' οικονομίαν Θεού αυτός ο καθηγητής της ιατρικής χρειάστηκε ιερατική συμβουλή – συμπαράσταση και πνευματική καθοδήγηση, τότε κατάλαβε ότι τον Ιερέα που είχε διώξει από τα μαθήματα ήταν ο Πατήρ Πορφύριος και

βέβαια αντιλήφθηκε το σφάλμα του και προσπάθησε να το αναπληρώσει αντλώντας από τον ταπεινό Άγιο Γέροντα την πνευματική του σοφία.

Επίσης ο Γέροντας παρακολούθησε μαθήματα μουσικής, γεωπονίας και άλλα, αλλά το πιο σημαντικό που θα μπορούσαμε να πούμε είναι ότι όταν ο Γέροντας πήγε στο Άγιο Όρος ήταν χωρίς εγκύκλιο παιδεία και όταν ο Ηγούμενος τον έβαλε να διαβάσει το Ψαλτήριο ο Γέροντας δεν ήξερε να διαβάσει. Δεκατεσσάρων χρονών παιδί συλλάβιζε. Όμως μέσα στην υπακοή άρχισε έντονες ασκήσεις μελέτης. Διάβαζε λοιπόν τις δύο λέξεις και από τις δύο μπόρεσε να διαβάσει καλύτερα την τρίτη, με την εμπειρία των τριών λέξεων ακόμα καλύτερα την τέταρτη λέξη κ.ο.κ. και μαζί με το χάρισμα της υπακοής κατάλαβε ότι αρχίζει το κείμενο αυτό να του αποκαλύπτεται και να αντιλαμβάνεται όχι μόνο τις λέξεις, όχι μόνο την ετημολογία των λέξεων, αλλά να ξεπηδούν μέσα από το Ψαλτήρι, μέσα από τους ψαλμούς, να ξεπηδούν τα νοήματα και η σοφία, η θεοπνευστία δηλαδή του κειμένου, πράγμα το οποίο χρησιμοποίησε στην περαιτέρω ποιμαντική του πορεία και πολλά από τα χωρία των ψαλμών που χρησιμοποιούσε προς πνευματική παιδαγωγία, κυρίως για να αποδεικνύει τη σχέση της Παλαιάς Διαθήκης με την Καινή, για να δείχνει αυτήν την ενότητα της Αγίας Γραφής και πρότεινε στους πιστούς ως κανόνες πνευματικούς η παιδαγωγικούς τη μελέτη του Ψαλτηρίου.

Δηλαδή αυτό που έκανε ο τεραστίας μορφώσεως Μέγας Βασίλειος, εγνώριζε εις βάθος και εις πλάτος τον πλούτο της ελληνικής γλώσσας, το ίδιο από άλλη αφετηρία κατάφερε και ο Πατήρ Πορφύριος, διότι ο νους του - δεκατεσσάρων ετών - δεν είχε μολυνθεί ακόμα με την κοσμική γνώση και με την κοσμική και εφηβική ανταρσία, δεν είχε μολυνθεί από τα αμαρτήματα τα σχετικά αυτής της ηλικίας και γι' αυτό ως καθαρός, ως *tabula rasa*, ως άγραφη πλάκα, όχι απλώς κατέγραψε αλλά απερρόφησε τα θεανθρώπινα νοήματα του Ψαλτηρίου. Και στη συνέχεια μπορούσε όχι μόνο να ερμηνεύει ως γλωσσικό κείμενο αλλά να το ερμηνεύει και ως ένα κείμενο που είναι προ-Χριστιανικό και προπαρασκευαστικό εις Χριστόν. Σε πάρα πολλούς ψαλμούς ο Γέροντας υποδεικνύει ότι είναι ο Χριστός κεκρυμμένος και αποκαλύπτεται μέσα από φράσεις συγκεκριμένες το πρόσωπο του Κυρίου μας Ιησού Χριστού.

Θα μπορούσαμε να δούμε χαρακτηριστικά, από το βιβλίο αυτό, μαθητεύοντας μπροστά στο Γέροντα Πορφύριο, να δούμε έτσι πως συγκεκριμένα εκφράζεται ο Γέροντας γύρω από την ελληνική γλώσσα για να καταλάβουμε πόσο βάθος είχε η μελέτη του Γέροντος αλλά και σε συνδυασμό με την αλληλοπεριχωρημένη χάρη του χαρίσματος. Λέει λοιπόν ο Γέροντας ότι δεν έπρεπε να πάψουν να μαθαίνουν στα παιδιά τη παλιά γλώσσα, τα αρχαία ελληνικά.

Είναι ψυχολογικοί οι λόγοι που δυσκολεύουν τα παιδιά στη μάθηση. Όχι πως είναι

δύσκολο να μάθουν τα αρχαία και ήταν μία σπουδαία άσκηση αυτή για τα παιδιά. Μία εξάσκηση του νου. Και η γλώσσα είναι σπουδαίο πράγμα. Έχουν πει τόσο βαθιά πράγματα σ' αυτή τη γλώσσα και δεν πρέπει εμείς να την αφήσουμε γιατί θα φτωχύνουμε πολύ, θα καταργηθούν όλα, αλλά ύστερα από χρόνια οι άνθρωποι θα αναζητήσουν πάλι τη παλιά γλώσσα και τα κείμενα εκείνα, γιατί θα κουραστούν, θα αδειάσουν. Η λέξη που χρησιμοποιεί ο παλιός έχει σημασία. Η φράση «μέσα στο Χριστό» διαφέρει από τη φράση «εν τω Χριστώ» η «εν Χριστώ» και ας φαίνεται ότι είναι το ίδιο. Λοιπόν έπρεπε να συνεχίσουν να μαθαίνουν τα αρχαία τα παιδιά και οι λογοτέχνες, οι ποιητές ας έγραφαν στη νέα όπως θέλουν και ας τους διαβάζουν τα παιδιά και όλοι. Εκείνη τη γλώσσα όμως να μην την αφήναμε, δεν έπρεπε, φτωχαίνουμε πολύ. Αυτά δεν τα λέει ένας φιλόσοφος, δεν τα λέει ένας δάσκαλος, ένας τυπικός δάσκαλος, δεν τα λέμε εμείς οι σύγχρονοι αλλά τα λέει ο Γέροντας και φαίνεται ότι αυτά έχουν μία διαχρονική σημασία και τα λέει ένας άνθρωπος ο οποίος δεν είχε ούτε καν πτυχία αλλά μέσα από την πνευματική μελέτη αναπήδησε η αξία και αυτών καθ' εαυτών των κειμένων αλλά και η εγκρυπτόμενη και η αποκαλυπτόμενη σε αυτόν και δι' αυτού στους άλλους.

Ας συνδέσουμε τα λεγόμενα με την επίσης εμπειρία του Αγίου Γέροντος του Πατρός Πορφυρίου, ο οποίος μελετώντας τον Άγιο Ισαάκ τον Σύρο, ασχολήθηκε με τη γλωσσολογία του Αγίου Ισαάκ του Σύρου και λέει ο Πατήρ Πόποβιτς ότι ο Άγιος Ισαάκ ο Σύρος βλέπει ότι εξοριζόμενος ο άνθρωπος από τον παράδεισο και εκπίπτοντας σ' αυτήν την άνευ Θεού ζωή αρχίζει πλέον να σκοτίζεται και να αμαυρώνεται ο νους του.

Αυτό γίνεται αναλογικώς σε όλες τις περιπτώσεις, όλων των γενεών, όλων των ανθρώπων και επομένως όταν συνδέεται ο άνθρωπος με τον χώρο της Εκκλησίας και πνευματικά και τοπικά και χαρισματικά και μυστηριακά, αρχίζει πλέον ο νους να αποκτάει τον φωτισμό και την ικανότητα της αφομοιώσεως της αληθινής γνώσεως. Αυτή λοιπόν είχε αποκτήσει και ο Γέροντας Πορφύριος, την αληθινή γνώση που αυτό το όργανο της γνώσεως ο νους δεν ήταν πλέον ασθενής, αλλά ως υγιής και θεοφώτιστος μπορούσε να απορροφά όλα τα επίπεδά της γνώσεως από οπουδήποτε κι αν προέρχονταν. Έτσι λοιπόν ο Γέροντας ασχολούμενος με όλο το φάσμα της ανθρώπινης ζωής γίνεται τελικά το αντίβαρο του συγχρόνου του μονοφυσιτισμού των τότε οργανώσεων. Οι οργανώσεις τότε χρησιμοποιούσαν αυτοσχέδιες προσευχές, η εικονογραφία τους δεν ήτανε πάντοτε η Ορθόδοξη και η μουσική επίσης το ίδιο και γι' αυτό κρατούσαν κάποιες αποστάσεις από τον Γέροντα. Βέβαια μεταγενεστέρως τώρα και με τη συμβολή του Αγίου Γέροντος αλλά και με την περαιτέρω πνευματική ανάπτυξη του Αγίου Όρους έγινε μία αλληλοπεριχώρηση των οργανώσεων με αυτό το πνεύμα το καθαρά μοναστικό και πλέον και αυτές γίνονται περισσότερο Ορθόδοξες και εντοπίζονται στην Ορθόδοξη

ζωή, στην Ορθόδοξη Εκκλησία.

Τώρα όσον αφορά στην ποιμαντική του Αγίου Γέροντος στην κάθε συγκεκριμένη περίπτωση των ανθρώπων. Θέλω να ξεκινήσω από ένα μικρό κείμενο που υπάρχει γραμμένο ως λεγόμενα του Γέροντος που αναφέρεται στην σύλληψη του νέου ανθρώπου και επειδή τότε είχαν αρχίσει συζητήσεις γύρω από την υποβοηθούμενη αναπαραγωγή, με την φράση «παιδί του σωλήνα», λέει ο Γέροντας το εξής: «Ο οργανισμός μας έχει μνήμη, τα κύτταρά μας, οι ιστοί μας, όλα. Η ψυχή είναι παντού, σε όλο το σώμα. Αν κόψεις ένα κομματάκι δάχτυλο και το πετάξεις, πετάς και λίγη ψυχή; Όχι βέβαια, αλλά και στην άκρη του δαχτύλου σου έχεις ψυχή. Ήλθαν γυναικολόγοι και μου είπαν πως θα αρχίσουν πειράματα και αυτοί για το παιδί του σωλήνα. Τους είπα να μην το κάνουν αυτό, είναι πολύ κακό. Η γονιμοποίηση είναι μυστήριο, όλα τα μέλη της ύπαρξης του ανθρώπου λαμβάνουν μέρος στη συνουσία.

Έχει σημασία αυτό, τι παιδί θα βγει εξαρτάται από τη ψυχική διάθεση των δύο, από την αγάπη τους. Αυτά επιδρούν στα νευρικά κύτταρα, στη κατάσταση των οργάνων, στο σπέρμα, στο ωάριο, στη σύλληψη. Εγώ τους το είπα. Έχω πληροφορία ότι θα γίνει μεγάλο κακό με το παιδί του σωλήνα. Και τώρα, να, άρχισαν να γράφουν και οι εφημερίδες». Βλέπετε στη σελίδα 284 αυτού του βιβλίου «Μαθητεύοντας στο Γέροντα Πορφύριο». Όσα λοιπόν λέγονται εδώ, δεν ξέρω αν ο Γέροντας είχε διαβάσει Άγιο Γρηγόριο τον Παλαμά – είναι πάρα πολύ πιθανό – αλλά είναι ακριβώς η ίδια νοοτροπία του Αγίου Γρηγορίου του Παλαμά. Ο Άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς έλεγε ότι η ψυχή μας βρίσκεται σε όλο το σώμα. Αν κάποιο μέλος του σώματος έχει βλάβη, συστέλλεται, μαζεύεται η ψυχή στον υπόλοιπο σωματικό παράγοντα. Και φτάνει ο Άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς να πει ότι και όταν υπάρξει μία εγκεφαλική βλάβη τότε η εγκεφαλική ενέργεια συμμαζώνεται – και αυτό το λέει και ο Άγιος Νικόδημος ο Αγιορείτης – στον υπόλοιπο ανθρώπινο οργανισμό. Και αν η βλάβη είναι ακόμα μεγαλύτερη η ενέργεια του νου συμμαζώνεται στη καρδιά, στο χώρο της καρδιάς. Άρα αυτό που λέγεται εγκεφαλικός θάνατος από πλευράς σοφίας και διαγνώσεως Πατερικής είναι απαράδεκτο. Δεν υπάρχει εγκεφαλικός θάνατος. Δηλαδή η εγκεφαλική ενέργεια συγκεντρώνεται στη καρδιά του ανθρώπου, γίνεται βαθιά η καρδιά του ανθρώπου – όπως λέει ο Άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς – επομένως νους και καρδιά είναι ενωμένα, πετυχαίνουν αυτό που εκούσια ήθελαν και θέλουν να πετυχαίνουν οι Μοναχοί με την Ιερά Προσευχή και αυτό που ήταν επιδίωξη στην Θεολογία του Αγίου Γρηγορίου του Παλαμά.

Η άκτιστη χάρις να ενώσει το νου και τη καρδιά του ανθρώπου κι έτσι νους, καρδιά και σώμα, όλος ο άνθρωπος να είναι ενωμένος, να μην είναι διασπασμένος.

Όπως ο Κύριός μας Ιησούς Χριστός, ο τέλειος Θεός, προσέλαβε την ανθρώπινη φύση ασυγχύτως, αχωρίστως και ατρέπτως, δεν άλλαξε κάτι από τη θεότητα, δεν άλλαξε κάτι από την ανθρώπινη φύση, ενώθηκε και αλληλοπεριχωρήθηκε ολόκληρη η ανθρώπινη φύση με τη Θεία. Έτσι γίνεται και με τον ανθρώπινο οργανισμό. Δηλαδή όπως λέει εδώ ο Γέροντας κατά την συνουσία των δύο συζύγων και εφόσον μετέχουν πολλές λειτουργίες σ' αυτήν, μεταδίδεται στο νέο άνθρωπο ολόκληρο το θαύμα της ζωής. Υπάρχουν και άλλες παράμετροι και άλλες απόψεις με άλλα παραδείγματα που επιβεβαιώνουν ακριβώς αυτήν την βεβαιότητα του Αγίου Γέροντος.

Ιδιαιτέρως ο Γέροντας επιστρέφει στην παιδαγωγική που θα πρέπει να υφίσταται και η μητέρα κατά τη διάρκεια της κυοφορίας και επομένως το κυοφορούμενο να βρίσκεται σε καλές συνθήκες. Ποιές είναι οι καλές συνθήκες; Η αρμονία των δύο συζύγων, ο ειρηνικός τρόπος ζωής που γίνεται αντιληπτός από το κυοφορούμενο έμβryo. Πολύ περισσότερο βέβαια η προσευχή, ο ειρηνικός τρόπος της κυοφορούσης και όλες οι ειρηνικές συνθήκες προετοιμάζουν τον άνθρωπο του οποίου το πρώτο στάδιο της ζωής είναι πάρα πολύ σημαντικό, αυτοί οι εννέα μήνες και αυτή η περίοδος κυοφορίας, είναι περίοδος πολύ καταξιωμένη και πολύ σημαντική και αυτό φαίνεται και από την επικοινωνία του εμβρύου Κυρίου μας με το έμβryo του Τιμίου Προδρόμου, εσκίρτησε το βρέφος εν αγαλιάσει της μητέρας ενώ ακόμα δεν είχαν έρθει στο φως της ζωής. Πλέον με την πρόοδο της επιστήμης και με τους υπερήχους έχει γίνει πιο αντιληπτό και πιο εποπτική η κατανόηση της ζωής του εμβρύου και επομένως δεν υπάρχουν πλέον αμφιβολίες ότι είναι το πρώτο στάδιο της ζωής, το δεύτερο είναι η παρούσα η ζωή - όση μας χαρίζει ο Θεός - και το τρίτο είναι η αιώνια ζωή κι επομένως η περίοδος της κυοφορίας είναι πάρα πολύ σημαντική και κρίσιμη και προετοιμάζει για το δεύτερο στάδιο της ζωής.

Ο Άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος κάνει αρκετό λόγο για τα τρία αυτά στάδια της ζωής με κορυφαίο και απώτατο το τελευταίο στάδιο που είναι πλέον αιώνια ζωή. Επομένως κι ο πατέρας κι η μητέρα θα πρέπει να έχουνε πάντοτε την αίσθηση και τη βεβαιότητα ότι φέρνοντας έναν άνθρωπο στον κόσμο δεν θα έχει την διάρκεια κάποιων χρόνων ζωής αλλά έρχεται ένας άνθρωπος που θα είναι αιώνιος και έτσι με αυτή την οπτική και προοπτική θα πρέπει να συμπεριφερόμαστε όσο έχουμε μαζί μας, όσο έχουμε κοντά μας τα παιδιά. Και δεν είναι πλέον κτήμα μας τα παιδιά. Αυτό φρόντιζε ο Γέροντας να το λέει στους γονείς γι' αυτό έχουμε τις ρητές καθοδηγήσεις του «Γίνετε Άγιοι εσείς οι γονείς για να γίνουν και τα παιδιά Άγιοι» η « Αυτά που θέλετε εσείς να διδάξετε στον Κύριο πέστε τα στο Χριστό» - ότι εμείς θέλουμε τα παιδιά μας έτσι να γίνουν κι ο Χριστός που ξέρει τι ακριβώς πρέπει να γίνει το κάθε παιδί θα του ανοίξει τις προοπτικές, το νου, την καρδιά, τη

ζωή για να αποκωδικοποιήσει την αγαθή βούληση των γονέων και καθαρή πλέον η βούληση των γονέων από τον εγωισμό και από τις μικρότητες τις ενδοκοσμικές και τα παιδιά βλέποντας ότι οι γονείς είναι κι αυτοί άνθρωποι αγωνιζόμενοι, είναι αγιαζόμενοι, είναι ταπεινούμενοι και προσευχόμενοι και εμπιστευόμενοι στη Θεία Χάρη θα εισπνέουν και θα απορροφούν αυτό το κλίμα της εμπιστοσύνης των γονέων προς τον Κύριο. Και έτσι θα εκπαιδεύονται.

Γι' αυτό έλεγε ο Γέροντας να συνηθίζουμε τα παιδιά με τις εμπειρίες και με τις προοπτικές που έχει θεσμοθετήσει η Εκκλησία μας, μες στο σπίτι να υπάρχει ένα καντηλάκι, το φως του καντηλιού είναι παρά πολύ παρηγορητικό στην ψυχική καρδιά, παιδαγωγικό και αναγωγικό δηλαδή το φως του καντηλιού ανάγει το παιδί στη Θεία Λατρεία, ήδη έχει δεχθεί το χάρισμα, το μυστήριο το Βαπτίσματος και του Χρίσματος, μεταλαμβάνει των αγράντων μυστηρίων και όλη αυτή η εν Χριστώ πνευματική ζωή γίνεται μεθεκτική στο παιδί. Κατά τη διάρκεια του θηλασμού πρότεινε ο Γέροντας, η μητέρα μαζί με το γάλα που προσφέρει να λέγει την ευχή «Κύριε Ιησού Χριστέ ελέησον με» ώστε να μην δίνει μόνον μία υλική τροφή – αξιόλογη είναι κι αυτή – όχι μόνο τη στοργή την συναισθηματική και την ανθρώπινη αλλά ταυτοχρόνως και δια της ευχής να έρχεται η Θεία Χάρη. Ο Γέροντας επίσης αντιλαμβανόταν με το Θείο Φωτισμό ότι η σχέση των δύο γονέων θα πρέπει να είναι σχέση αρμονική σε όλα τα επίπεδα. Θυμάμαι όταν εγώ πρωτοέγινα πνευματικός, ήρθε ένα ζεύγος και μου είπε πριν παντρευτούν, αρραβωνιασμένοι ακόμα «έχουμε αποφασίσει να ζήσουμε εν παρθενία, να είμαστε σαν αδέρφια». Τους είπα ότι δεν ξέρω αν αυτό είναι κατορθωτό, αν θα το κατορθώσετε κι αν πράγματι έτσι πρέπει να γίνει αλλά θα ήθελα να το συζητήσετε λίγο με τον Πατέρα Πορφύριο. Επειδή πήγαιναν, «πέστε του αυτή τη σκέψη σας» και πραγματικά όταν πήγαν στον Γέροντα, ο Γέροντας διέκρινε ότι υπήρχε μία ψυχρότητα και στους δύο ανθρώπους, μία επιφύλαξη δηλαδή. Οι γονείς τους εκατέρωθεν τους είχαν φοβίσει για τις σχέσεις γενικώς των ανθρώπων, ότι πρέπει να προσέχετε πάρα πολύ τους ανθρώπους αλλά και ειδικότερα για τη σχέση τη σαρκική. Κι ο Γέροντας με τον κατάλληλο τρόπο τους συνεβούλεψε ότι αυτό θα το αποφασίσετε αλλά αφού προηγουμένως αισθανθείτε ο ένας ότι είναι μοναδικός άνθρωπος για τον άλλον και δεν μπορούμε έτσι ακαδημαϊκά, αοριστολογικά, δεοντολογικά να βάλουμε κάποια εκ των προτέρων τοποθέτηση. Στη συνέχεια βέβαια έγινε ο γάμος και οι άνθρωποι έζησαν ως πάρα πολύ καλοί σύζυγοι κάνοντας οχτώ παιδιά.

Στη συνέχεια κατά την περίοδο της ωριμότητας αντιμετωπίζονται στον άνθρωπο τα μεγάλα προβλήματα επάγγελμα, οικονομικά, αμοιβές, χτίσιμο σπιτιών και ο, τι ένας οικογενειάρχης – όχι καλείται – αλλά ο, τι βρίσκεται στην ανάγκη να κάνει. Ο Γέροντας καταλάβαινε ότι θα πρέπει να δώσει κάποια εναύσματα, ο Γέροντας δεν

έλεγε αμέσως αυτό που καταλάβαινε ο ίδιος αυτοφωτίστως ο, τι έπρεπε να πει αλλά υπέβαλλε διάφορες ερωτήσεις. Ρωτούσε λοιπόν, πόσα χρήματα έχετε, εκεί μπορείτε πραγματικά να αγοράσετε το οικόπεδο που λέτε, έχετε την δυνατότητα; Και ανάλογα με την αντίληψη των ανθρώπων τους βοηθούσε να καταλάβουν ότι το εγχείρημά τους ήταν πάνω από τις δυνάμεις τους η ότι θα μπορούσαν να κάνουν αυτό το εγχείρημα, μία αγορά, η κατά την διάρκεια που χτιζόταν ένα σπίτι τους εφιστούσε την προσοχή, ότι θα πρέπει να δείτε πως θα βάλετε τα δωμάτια, από που φωτίζονται ηλιακά, ποιά θα είναι η ύδρευση του σπιτιού και πολλές άλλες λεπτομέρειες τις οποίες ο ίδιος κατά την κατασκευή του ησυχαστηρίου είχε επιβλέψει, είχε προβλέψει και πραγματικά είχε δώσει λύσεις. Ασχολούμενος με τέτοιες λεπτομέρειες υλικών πραγμάτων μας επιβεβαιώνει αυτό που λέγαμε στην αρχή ότι υπάρχουν άνθρωποι οι οποίοι δεν βρίσκονται σε μία ισορροπία και έχοντας μία εγνωσμένη παθογένεια ψυχολογικών προβλημάτων η μία άλλη κατάσταση, όχι αρμονική πάντως, όχι ισορροπίας, διαγγέλουν και εξαγγέλουν ότι εμείς θα πρέπει να ζούμε τα πνευματικά και τα άλλα δεν μας ενδιαφέρουν. Και συσσωρεύονται προβλήματα μέσα στην οικογένεια, άπειρα, τόσα όσα δεν θα είχαν συσσωρευτεί ίσως και σε κοσμικούς ανθρώπους οι οποίοι έχουν τον κοινόν νου και την κοινή πρόνοια για τους οικείους τους. Ως ιστορικοί «ον ου (56.29) προνοεί απίστου χείρων γέγονε» μας λέει η Αγία Γραφή και επομένως ο Γέροντας καθοδηγούσε τους ανθρώπους έτσι για να μην μονοφυσιτίζουν και φυσικά για να μην μπατάρουν στην όλη τους πορεία της ζωής.

Ακόμα και στα οικονομικά πρόσεχε πάρα πολύ όταν ας πούμε ένας ιερέας έλεγε ότι εγώ Γέροντα δεν θέλω να πάρω τυχερά, τον έφερνε από δω, τον έφερνε από κει, του έλεγε μερικά παραδείγματα αλλά ξέρεις λέει είχα γνωρίσει έναν Άγιο άνθρωπο πραγματικά ο οποίος λέει στην ζωή του δεν πήρε τυχερά, αλλά ξέρεις πρέπει να έχεις υπόψη σου αυτό η ένας άλλος ο οποίος λέει έπαιρνε, τα κάνε ελεημοσύνη η ένας άλλος... και αφού έλεγε 5-6 τέτοιες περιπτώσεις έτσι απομυθοποιούσε από τον ευσεβή με εισαγωγικά η χωρίς εισαγωγικά υποψήφιο ιερέα ήδη χειροτονημένο, απομυθοποιούσε μία ιδεατή, μία ιδανική κατάσταση ότι δεν θα πρεπε να παίρνει χρήματα και τυχερά η ότι θα πρέπει να παίρνει. Αυτό γινόταν και σε άλλα επαγγέλματα. Ας πούμε, κάποιος είχε τάσεις, θα λέγαμε, έντονης κερδοσκοπίας. Ο Γέροντας με διάφορους τρόπους προσπαθούσε να τον φέρει σε μία ισορροπία ανάμεσα στην σωστή επαγγελματική δράση και στην αντίστοιχη ισόρροπη αμοιβή έτσι ώστε και ο ίδιος να μη φτάσει να παραμελεί την οικογένειά του χάριν του επαγγέλματος αλλά και η οικογένεια να μην στερείται των απαραίτητων αμοιβών των οικονομικών.

Αυτά τα μεγάλα προβλήματα, τα κύρια προβλήματα ήταν τα ψυχολογικά προβλήματα τα οποία τα ατιμετώπιζε ο Γέροντας καθώς και τα προβλήματα των

αιρέσεων μ' έναν ιδιάζοντα τρόπο. Πηγαίνουν παιδιά που είχαν επηρεαστεί από τις ανατολικές θρησκείες, μιλούσε μαζί τους απλά και τα άφηνε να εκφράζονται και πάλι με το δικό του διακριτικό τρόπο τους έλεγε ότι άλλη είναι η προσευχή άλλος είναι ο διαλογισμός και τους έφερνε στο σημείο εκείνο που καταλάβαιναν πλέον μετά από κάποιες συναντήσεις ότι τα παιδιά δεν θα πρέπει να ασχολούνται με πράγματα και με υποθέσεις που είναι αδοκίμαστες πνευματικά.

Όσον αφορά τις πνευματικές ασθένειες, άλλοτε ο Γέροντας συνιστούσε ανεπιφύλακτη εμπιστοσύνη στους γιατρούς και άλλοτε όταν η διόρασή του του έδινε την πληροφορία ότι ο γιατρός δεν έχει κάνει σωστή διάγνωση η σωστή θεραπεία έλεγε δεν βλέπεις έναν άλλον γιατρό; Η με κάποιους άλλους τρόπους ο Γέροντας προσπαθούσε να δώσει μία σωστή πνευματική αγωγή ώστε και η σωματική κατάσταση του ανθρώπου να μπορεί να εξυγιαίνεται. Έτσι δύο δείκτες της καθημερινότητας ήταν γνωστοί και τους ανέφερε ο Γέροντας. Έλεγε ότι θα πρέπει να είναι έτσι δημιουργημένη η ψυχολογία μας ώστε μέσα σε δύο δείκτες να καταλαβαίνουμε κι εμείς τον εαυτό μας. Ο ένας δείκτης είναι υπάρχει σωστή λειτουργία του εντέρου; Υπάρχει ένα βιολογικό ρολόι το οποίο λειτουργεί σωστά; Και αν δεν υπήρχε αυτή η σωστή βιολογική λειτουργία έλεγε ότι κάτι σημαίνει. Σε κάποιον τρίτο είπε, ξέρεις είχα γνωρίσει κάποιον η κάποιαν που ήταν στριμμένο άντερο, ξέρεις τι σημαίνει λέει στριμμένο άντερο; Ένας άνθρωπος που είναι πολύ νευρικός, που δεν έχει καμιά ηρεμία και επομένως το έντερό του δεν κάνει τις σωστές λειτουργίες και μπορεί να παραμένει δύο - τρεις μέρες χωρίς να ενεργείται και καταλαβαίνεις τι γίνεται μέσα του, τι νεύρα έχει κι ήταν αυτός ο ίδιος, ο συγκεκριμένος άνθρωπος. Η ο άλλος δείκτης ήταν στα γυναικεία θέματα όπου ο Γέροντας πίστευε από την επειρία και από τον Θείο Φωτισμό ότι ο σταθερός κύκλος της περιόδου είναι ένα κριτήριο της ισορροπίας της γυναικείας ψυχολογίας και γενικότερά της γυναικείας προσωπικότητας. Κι έτσι καθοδηγούσε και μέσα απ' αυτήν την ευαίσθητη λειτουργία, καθοδηγούσε τις νέες κοπέλες και τις μεγαλύτερες γυναίκες να προσέχουν την ψυχολογία τους να προσέχουν.....

<http://www.aganargyroi.gr>

<http://proskynitis.blogspot.gr>

Πηγή: agioritikesmnimes.blogspot.gr